

คู่มือปฏิบัติงาน

งานส่งเสริมพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน

จัดทำโดย

นางวรรณภา เหลืองสีนาค

นักจิตวิทยาโรงเรียน

ประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

คำนำ

คู่มือปฏิบัติงานและภารกิจงานกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ในมาตรฐาน กำหนดตำแหน่งและมาตรฐานงาน โดยใช้แนวทางของคู่มือการปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลัก โดยเพิ่มเติมในส่วนรายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงานแบบฟอร์มที่ใช้และเอกสารที่เกี่ยวข้อง คู่มือฉบับนี้มีคำอธิบายการปฏิบัติงาน เนื้อหาสาระที่สมบูรณ์ และมีรายละเอียดครอบคลุมเนื้อหาในแต่ละเรื่อง ในแต่ละงาน โดยจัดทำลักษณะแจ้งประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์ของกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาและเว็บไซต์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานรวบรวมกฎหมายพระราชบัญญัติกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักการปฏิบัติในหน้าที่ความรับผิดชอบทันสมัยตรงกับสมัยปัจจุบัน ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติให้กับเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว และเป็นระบบมากขึ้น

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และมีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานฉบับนี้ ส่งผลให้ภาระงานมีความสมบูรณ์ ครอบคลุม ถูกต้อง และชัดเจนมากยิ่งขึ้น จึงขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

งานส่งเสริมพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน

ขอบข่ายงาน	ภารกิจ
- งานส่งเสริมพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน	- เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้รับการปกป้องคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิเด็ก

งานส่งเสริมพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน

๑. ชื่องาน

ส่งเสริมพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน

๒. วัตถุประสงค์

- เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้รับการปกป้องคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิเด็ก

๓. ขอบเขตของงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิเด็กในนักเรียน นักศึกษา โดยประสานงานกับสถานศึกษาในสังกัด ชุมชน ผู้ปกครอง และหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ร่วมกันกำหนดมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้มีความปลอดภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ

๔. คำจำกัดความ

สิทธิเด็ก หมายถึง การสนับสนุนส่งเสริมสิทธิเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแห่งองค์การสหประชาชาติ ให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กถูกละเมิดหรือถูกปล่อยปละละเลย ถูกทอดทิ้ง ไม่ได้รับการดูแลและพัฒนาตามที่ควร จนเกิดอันตรายแก่ร่างกายและจิตใจ หาแนวทางในการป้องกันและคุ้มครองสิทธิเด็กในประเทศไทย

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

- ๕.๑ ศึกษาวิเคราะห์กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสิทธิเด็ก และ พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก
- ๕.๒ รวบรวมและเผยแพร่เอกสารที่เกี่ยวข้องให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทราบ
- ๕.๓ จัดตั้งศูนย์ประสานงาน เพื่อติดตามสนับสนุน ป้องกันให้เด็กปลอดภัยจากการถูกละเมิด
- ๕.๔ ติดตาม วิเคราะห์ผล ดูแล และสรุปผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง
- ๕.๕ สรุปผลการดำเนินงาน

๖. แบบฟอร์มที่ใช้

-

๗. เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง

- ๗.๑ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child)
- ๗.๒ แนวทางการดำเนินการประกันความปลอดภัยของเด็กและเยาวชน
- ๗.๓ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖
- ๗.๔ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑
- ๗.๕ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.๒๕๔๑

๘. หน้าที่ความรับผิดชอบ

พนักงานราชการทั่วไป ตำแหน่งนักจิตวิทยาโรงเรียน ประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

๑. ด้านการปฏิบัติการ

- ๑) ดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับการส่งต่อจากระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- ๒) วิเคราะห์และวินิจฉัยปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคลที่มีปัญหาซับซ้อนหรือจากการส่งต่อด้วยวิธีการที่หลากหลาย ได้แก่ แบบทดสอบทางจิตวิทยาด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และวางแผนการแก้ไขปัญหา
- ๓) ประเมิน สสำรวจ วิเคราะห์สภาพสุขภาพจิตด้วยวิธีการทางจิตวิทยากับนักเรียน เพื่อค้นหาอธิบาย ทำนายแนวโน้ม พฤติกรรม อารมณ์ ความคิด พัฒนาการ ศักยภาพ แรงจูงใจ ความถนัด บุคลิกภาพ สาเหตุของปัญหาสุขภาพจิตในระดับเบื้องต้น
- ๔) ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องเป็นรายบุคคล รายกลุ่ม และบำบัดครอบครัว เพื่อการบำบัด และแก้ไขปัญหาเฉพาะเรื่องหรือปัญหาที่มีความซับซ้อน เช่น พฤติกรรมเสี่ยงเรื่องยาเสพติด การทะเลาะวิวาท การใช้ความรุนแรง ฯลฯ
- ๕) ปรับพฤติกรรม พื้นฟูสภาวะทางจิตใจ สังคม อารมณ์ ส่งเสริมพัฒนาการในระดับเบื้องต้น เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจ ยอมรับปัญหาของตนเอง ปรับเปลี่ยนอารมณ์ ความคิด พฤติกรรม วิธีการปรับตัวหรือวิธีการ แก้ปัญหาให้เหมาะสม
- ๖) ให้การดูแลช่วยเหลือกลุ่มเด็กพิเศษ เช่น เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD) เด็กสมาธิสั้น เด็กออทิสติก เด็กที่มีสติปัญญาบกพร่อง ฯลฯ
- ๗) ส่งเสริม ป้องกัน ฝ้าระวัง แก้ไขปัญหาพฤติกรรม สุขภาพจิตของนักเรียนด้วยเครื่องมือและ กระบวนการทางจิตวิทยาเบื้องต้น เพื่อพัฒนาความสามารถในการดำเนินชีวิตได้เหมาะสมยิ่งขึ้น
- ๘) รวบรวม ศึกษาข้อมูล วิจัยด้านจิตวิทยาและวิชาการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาองค์ความรู้นวัตกรรม ด้านจิตวิทยา สุขภาพจิต
- ๙) สรุปสถิติ รายงานผลการปฏิบัติงานทางจิตวิทยาเสนอผู้บังคับบัญชา เพื่อประกอบการวางแผน พัฒนาการปฏิบัติงาน
- ๑๐) ปฏิบัติงานประสานงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๒. ด้านการวางแผน

วางแผนการทำงานที่รับผิดชอบ ร่วมดำเนินการวางแผนการทำงานของหน่วยงานหรือโครงการ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ที่กำหนด

๓. ด้านการประสาน

- ๑) ประสานการทำงานร่วมกันทั้งภายในและภายนอกหรือหน่วยงาน เพื่อให้เกิดความร่วมมือ และผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด
- ๒) ชี้แจงและให้รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูล ข้อเท็จจริง แก่บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจหรือความร่วมมือในการดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมาย
- ๓) ประสานการส่งต่อไปยังหน่วยงานภายนอก กรณีที่นักเรียนต้องการความช่วยเหลือเฉพาะด้าน และการรับส่งกลับเข้าสู่ระบบโรงเรียน

๔. ด้านการบริการ

- ๑) เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ความรู้วิชาการจิตวิทยา วิชาการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ความเข้าใจสามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน
- ๒) ถ่ายทอด ฝึกอบรม องค์กรความรู้ เทคโนโลยีด้านจิตวิทยา จัดทำแผนการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ

๕. งานควบคุมภายในการจัดการศึกษา

๖. งานพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

๗. งานส่งเสริมสวัสดิการ สวัสดิภาพ และการสงเคราะห์นักเรียน

๘. ปฏิบัติงานอื่นที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

๙. ด้านโครงการและการอบรม

- ๑) โครงการ เสริมสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษาจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ
กิจกรรมที่ ๑ เยี่ยมบ้านนักเรียน
กิจกรรมที่ ๒ พิธีเปิดสัปดาห์ความปลอดภัย และบันทึกข้อตกลงความร่วมมือความปลอดภัย
ในสถานศึกษา (MOU)
กิจกรรมที่ ๓ อบรมเชิงปฏิบัติการ Obec Safety Center และระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- ๒) ลงพื้นที่เยี่ยมดูแลช่วยเหลือ ให้กำลังใจนักเรียนและครอบครัว เมื่อเกิดอุบัติเหตุต่างๆ ทุกรูปแบบ
- ๓) เป็นแอดมินประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควบคุมดูแลระบบ School Health Hero

๑๐. แบบสรุปรูปมาตรฐานงาน

Flow Chart การปฏิบัติงาน

